

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Porotne sodbe in slov. ljudstvo.

Misel, ki je mati porotnih sodeb, je zdrava in nič se ne sliši slabo, če se reče, da sodi ljudstvo čez one, ki se zagreše zoper ljudstvo.

Pravica, ljubezen do nje, začne se s človekom in z njim tudi živi, brez človeka, kdo še misli, da ona živi? Ljudstvo pa ni druga, kakor človek v velikem številu; če živi tedaj pravica v človeku in se kaže po človeku, živi in kaže se ona še toliko bolj v ljudstvu. V ljudstvu imamo po takem živ izraz za pravico.

V sodbi pa se terja in ne pričakuje se druga, kakor gola pravica in torej je sodba, katero izreče ljudstvo, to se pravi izbrani možje iz ljudstva, prava pravcata pravica in v tem ima prav pregovor, ki pravi: „Glas ljudstva, glas Boga“. Doslej, a samo doslej je ta pregovor resnica. Ni pa več dalje, vsaj vselej ni.

A še je potlej drugo, za voljo česar so porotne sodbe toliko važne, to namreč, da vé, ali bolje povemo, čuti ljudstvo, med katerim se izgodi kaka hudobija, najbolj, kaka in kako da je ona za občni blagor pomenljiva. Izučeni sodniki vedó to gotovo, ali le dotlej, kolikor se prelomi po njej postava. Postava in življenje stojite pa si večkrat nasproti in marsikatero djanje še ni zoper postavo, močno pa že pači življenje in na robe. V tacih slučajih je sodba, kakor jo izreče ljudstvo, prava in klobuk doli pred tako sodbo!

Žal, da se ne vé vselej, kje da začne in kje da se konča sodba ljudstva. Porotne sodbe, kakor jih imamo mi v naših krajih, ne rečemo v naših cesarskih mejah, — te, kakor jih poznamo v naših krajih, nič se nam ne zdé prave, vsaj izraz, sodba ljudstva one niso v naših očeh.

To, kako se kličejo možje va-nje in še bolj to, kako da se odbirajo za-nje, menimo, da ni prav ali ima le malo podobe za to, da govori skozi nje ljudstvo, pravo, nepokvarjeno ljudstvo.

Ena ovira, ali komur je to ljubše, en zadržek je v tem že to, da terja postava pri po-

rotniku, naj zna dva jezika, nemški in slovenski. Tacih mož bilo bi pač treba pri nas z lučjo o belem dnevu iskati. Ali vam že ne znajo nemški ali vsaj slovenski ne in ti, ki znajo oba jezika, pa niso vsled postave v veliki večini za porotno sodbo, kdo more še torej postati porotnik? V tem se mora, hoče ali noče, seči po polovičarjih; ti pa niso in mi jih ne moremo ali ne smemo spoznati za možje, izbrane iz ljudstva, da govore v njegovem imenu. To pa še tem manje, ker nas učé izkušnje, da sedé v porotnih sodbah možje, ki ne znajo in se celo bahajo s tem, da ne znajo slovenski. Kaj čejo torej ti, kedar stoji slov. oseba, ali pa so slov. reči v obravnavi?

In taki možje sodijo pri nas o rečeh in djanjih, pri katerih je še človeku, ki zna po polnem slovenski, težko odločiti se, ali je ali ni zoper postavo in kar se izgodéva še gosteje, ali ga je kriv ali pa ga ni kriv človek, ki sedí na tožni klopi. To se uvideva po navadi še le iz tega, kako se zagovarja sam in kako govore priče. Ena beseda, če jo človek razume, pové včasih več, kakor dolgi govori zatožnika ali zagovornika. Ako jo preslišiš, ali pa je ne razumiš, tvoja sodba o celi stvari ne more biti prava.

Če ima torej porotnik kaj vesti, ne more dati svojega glasú ne za „kriv“, ne za „nekriv“, — kedar ni vsega razumel, kar se je v celi obravnavi govorilo. To je dosledno ali po postavi ni več in pri nas bi se potlej porotne sodbe same nehale, kajti pri nas so možje, ki bi znali oba jezika popolnem, redki in celo redki so taki pri naših porotnih sodbah.

Kakor so torej pri nas razmere, ločiti bi bilo porotne sodbe v slovenske in nemške. Pri prvih imelo bi se vse vršiti slovenski in v pričó samih slov. porotnikov, pri drugih pa nemški in se ve, da tudi v pričó nemških porotnikov, ako ni — tu in tam — tacih, ki znajo oba jezika dobro. Kakor pa pravimo, taci so pri nas redki in kedar obvelja za vse, in tedaj za slov,

ljudstvo enaka pravica, tega tudi ni treba. Na domačih tleh naj velja domača, pa bode prav za vse.

Dokler pa ni tega, nima in ne more slov. ljudstvo imeti zaupanja v porotne sodbe in naj se torej nihče ne čudi, če rado verjame, o njih še vse več, kakor se piše ali govori sem ter tje o njih.

Gospodarske stvari.

Sedanje opravilo v vinogradih.

Poskusil sem, kakor je bilo v zadnjem „Slov. Gosp.“ nasvetovano na pozebljenih trsih locne ali putiče rezati dati, pa ta poskušnja se ni dobro obnesla. Trta se je začela silno solziti in vosek na rano položen se ni hotel prijeti, moral sem tedaj, da ne bi trta zavoljo prevelikega solzenja škode trpela, dalnje rezanje opustiti.

Nekateri so svetovali, da se imajo pozebljene mladike potrgati; pa bojim se, da tudi to se ne bo dobro obneslo, ker se bo trs ranil in morebiti še zraven stoječa speča očesa oškodovala. Prosim, da kdo ob svojem času po „Slov. Gosp.“ objavi, kako se je ta poskušnja obnesla.

Vsled lepega vremena je začelo pozebljeno trsje zopet gnati, ter nastavlja obilno mladih rozeg, ki bodo košato po trti rastle. Tukaj bo gotovo umestno, da se nepotrebne rozge, ki grozdja niso nastavile in se tudi za reznike v prihodnjem letu ne bodo potrebovale, o pravem času odstranijo, da ne bodo trsa brez potrebe slabile in da bodo zamogle ostale mladike močnejše rasti, po katerih se bo trs za prihodnje leto krepek ohranil. H.

Napaka da kokoši lastna jajca naključvajo in jedó.

Ta napaka ima svoj početek brez dvombe v tem, da katera kokoš slučajno kako jajce v gnjezdu potrupi ali pa kako jajce z mehko lupino znese in potem tako jajce posne. Prilika dela tudi tukaj tatice. Primeri se pa tudi pogosto, da se kokošim jajčne lupine v velikih kosih tje po dvoru pomečejo, v katerih je sem ter tje tudi še kaj beljakovine ali rumenjaka notri. Kokoši take lupine z vsebino vred povžijejo in se tako navadijo pozneje lastna jajca naključvati in žreti.

Toraj je skrbeti, da se kokošim jajčne lupine le prav na drobne kosce zdrobljene med ostalo mehko hrano pomešajo in da se jajčaricam in jalovicam onemogoči k lastnim in tujim jajcem priti. Zato se pa priporočajo posebna kokošja gnjezda, ki so tako narejena, da je kokoš od jaje po primerni mreži ločena, skozi katero pa jajca na globočje dno rahlo pokapati morejo. Dno je z žaganjem ali kako drugo

mehko snovijo natlačiti. Drugod imajo še druge naprave. Najpriprostejše sredstvo je brez vgovora gnjezdo prav temno narediti, ker kokoš brž, ko je iznesla, temno gnjezdo zapusti in si ne da časa po izleženih jajcih še ozirati. Tudi zaperajo kokoši jajcežrevke 8–9 dni v kako prav temno čumnato, da med tem pozabijo na jajcežretje. Ko bi pa tudi to ne pomagalo, je pa gotovi pomoček „nož pod vrat.“

Riborejcem v svarilo.

Ob bregu in v plitvi vodi po ribnikih raste pri nas prav pogosto neki plevel, ki se dvozub ali povodna konoplja (*Bidens tripartita*, *Bidens cernua*) imenuje, ki ima veliko cvetnih glavic. Semena so po 3–4 centimetrov dolga, so obrnjeno-jajčaste podobe in ploščato-štirirobata in v poznem poletju zoré. Ta semenčeka imajo na svojem širjem koncu tri toge, z nazaj zakrivljenimi zobčki orožene rese, s katerimi se kaj rada obleke poprijemajo. Ko so pred kratkim neki ribnik pregledovali, v katerem so se ribe zlatice redile, so našli čuda veliko število mladih ribic, katerim se je 1–5 takih zrn. okoli gobčeka tako zapičilo, da živalice kar več jesti niso mogle. Pri nekaterih so na gobčeku, ki je bil od semenskih res ranjen, tudi že začele mesne gobice rasti in tako so morale vse take ribice konec vzeti. Svetovati je toraj riborejcem, da to rastlino, predno ji seme dozori, iz ribnikov kolikor mogoče odpravijo. Tako piše „Prakt. Landw.“

Toplota smetena, kedar se mede.

Dostikrat se gospodinje jezijo, da se neče zmesti. To je vgibanja in toževanja, da je joj. Vzrok pa je veči del le v prenizki toploti smetane iskati. Ta mora po zimi 14–15° Celsija toplote imeti, po letu pa je 10–12° C. zadosti.

Sejmovi. Dne 24. maja v Apačah pri Radgoni. Dne 25. maja v Dobju, v Ivniku, v Ormožu, Jarenini, pri sv. Filipu, v Rogacu, v Slivnici pri Mariboru, pri sv. Vrbanu v slov. gor. in v Vitanju. Dne 31. v Arvežu, v Rečici, v Rogacu pa v Studenicah.

Dopisi.

Iz Ptuja. [Konec.] Pri zadnji točki dnevnega reda sprejela se je po nasvetu g. ces. svetovalca Jermana resolucija, naj izstopijo slovenski poslanci iz Hohenwartovega kluba in se združijo v posebnem slov. klubu, ali naj skušajo, da se ustanovi jugoslovanski klub. Kdor g. Jermana pozna, bode rad priznal, da ga ni nestrpljiva mladost pripravila, da je stavil ta nasvet, ampak moško globoko prepričanje, da je vse posedavanje naših slov. poslancev v Hohenwartovem klubu zastoj.

Govornik podkrepil je svoj nasvet vsestransko; navajal je dogodke, ki so bili sicer iz časnikov znani, pa so se napačno tolmačili; povedal pa je tudi marsikatero zanimivo stvar, katero je v občevanji s pojedinimi poslanci zvedel. Glasni izrazi nejevolje spremljali so poročilo o takih dogodkih, kakor je bilo ono, da je grof H. svoje dni peljal neko deputacijo slov. poslancev k nekemu ministru ter jih je svoje kolege — saj je poslanec kranjskih Slovencev bil in še je. — priporočil z besedami, rekoč: „Ti le gospodje imajo neke želje. eksclenca!“ Ali vlada taka vzajemnost med slovenskimi poslanci? Ali so aristokratu stiske in težnje slovenskega naroda deveta briga, kedar mu je izročil častno, a odgovorno mesto poslanca?!

Mi moramo g. J. hvaležni biti, da je vendar enkrat izrekel ono besedo, katere si dozdaj nihče ni upal izreči. On in mi Slovenci na Štajerskem nočemo in ne moremo rušiti državnozbornske večine. Toda valovi tujega nasilstva treskajo ob nas, ki smo na meji, s tako silo, da se moramo gibati in iskati pomoči, sicer poginemo. Če pa utonemo mi na skrajni meji, ako se poruši jez, tedaj pa naj vedo naši bratje na Kranjskem, da tudi njim osoda ne bo prizanesla. Zatoraj dokler še je čas, skušajmo skupno rešiti skupno domovino! In hoc signo vincemus!

Izpod Pohorja. (Blag učitelj.) Dne 8. maja t. l. je v Mariboru umrl gospod Martin Dernjač, nadučitelj v pokoju. Rojen je bil 29. oktobra 1815 v Planini. V šolo je hodil nekaj doma, nekaj v Celju. Leta 1833, torej 18 let star postal je učitelj. Služboval je najpred v Celju, potem pri sv. Andražu in sv. Urhu na Koroškem, zatem v Makolah. Od Makol prišel je leta 1839 na Spodnjo Polskavo, kder je kot učitelj in šolski vodja tamkajšnje šole celih 46 let — od 1839 do 1885 vspešno deloval. Težko je povedati, a lahko si mislimo, koliko zalih cvetic je v pol stoletji kot vnet učitelj vsadil v nedolžna otroška srca. Občani Spod. Polskave morali bi mu postaviti hvaležen spominek, kajti z mirnim srcem lahko rečem, da je vse tukajšnje občane rajni Martin naučil pisati, brati in računati. Leta 1885 je šel v pokoj. Preselil se je v Maribor, kder je zasluženo pokojnino le kratko časa užival. Občina ga je ob priliki preselitve za njegove zasluge k častnim srenjskim udom imenovala. Dolžnost svojega stanu je pokojni vestno izpolnjeval, a imel je sploh težko stališče. Ne bi se bil obrnil, da bi ne bil učitelj v pravem pomenu besede. Pogreb vršil se je v nedeljo popoldne. Naj njegov spomin živi med nami!

Iz Boračove. (Majnikova veselica.) Na belo nedeljo smo imeli pri gosp. Veberiču zraven g. Dellerjeve slatine v Boračovi spodobno majnikovo veselico, katere se je udeležilo veliko gospodov in gospá iz Radgone ter je

druzega ljudstva prišlo čuda veliko. Posebno nas je kratkočasil nek gospod iz Radgone, ker je z otroci take burke uganjal, da smo se mu morali vsi prisrčno smejeti in je pri tej priliki veliko krajcarjev in desetih med nje razdelil. Občudovanja vredno pa je bilo to, da je nek 14letni deček na „majo“ priplezal, katera je bila silno visoka, ter donesel iz nje slovenski zastavi, ki sta visoko v vetru plapolali. Gospodje so radodarno svoje možnje odprli, in mu vsak nekaj podarili in to tem raji, ker je bil siromaških starišev. Tako je skoraj blizo deset goldinarjev denarja skupil. Po mojem mišljenju so tudi dobro delo storili. Hvala jim vsem!

Iz Ormoža. (Vrlega vojaka smrt.) Komaj je eno leto preteklo, da je umrl Francu Gašpariču, posestniku na Dobravi, prvi sin Jože, bivši štacunar in vojak, in že 16. aprila t. l. smo pokopali njegovega drugega sina Janeza, c. k. stražimeštra v lovskem polku, kateri je prišel iz Bosne domov si nalezenega bolenja zdraviti, a temu pa je nenadoma obležal. Rajni je bil blaga duša, prav veselje očeta in matere reden in pošten mož, ter siguren vojščak. Zato bili so tudi njegovi predstavljeni ponosni na-nj ter so ga v občie čislali in hvallili. K pogrebu se je zbralo mnogo ljudstva iz mesta in okolice, tudi c. k. žandarska in finančna straža se je nbrano vdeležila sprevoda. Marsikateremu očesu se je speljala solza po licu, kadar se je ta mlad sinko, up in nada svojih blagih starišev, k zadnjemu pokoju v hladno zemljico položil.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Načrt pogodbe avstrijske in ogerske vlade stoji sedaj v obravnavi odseka, v katerem je 45 drž. poslancev, med njimi je 15 levičarjev. Ni dvoma, da se vzprejme načrt, kakor se predlaga; še za to ni veliko upanja, da dosežejo Čehi in slov. poslanci, kar se terja po njih z vso pravico — česki in slov. napis na denarju. — Drž. zbor je vzprejel postavo, vsled katere se odpiše davkov, ako zadene posestnika vremenska uima: toča, povodenj i. d. n. Mrazú ali slane s prva niso vzprejeli med te uime, le na zahtevanje naših poslancev, barona Goedelna in M. Vošnjaka so to storili. — Dunaj ima sedaj ravno 25 let svoj mestni zastop. O svojem nastopu našel je v mestni kasi 10 milijonov gold. gotovine, sedaj po 25 letih pa ima 120 milj. fl. dolga. To vam je lepo gospodarjenje. — Konservativni Nemci snujó si po spodnjem in gornjem Avstrijskem kat. šolsko društvo, namen mu je blizu enak kakor pri naši družbi sv. Cirila in Metoda. — Moravski c. kr. namestnik, grof Schönborn, ne mara poslanstva v dež. zbor za Og. Hradišče. Moža je liberalna večina ujezila. — V Pragi je č. g. dr. Blanda postal

ravnatelj česk. učiteljišča. Liberalcem vsake vrste ni ljubo imenovanje duhovnika na tako mesto. — V Gradcu so si ultranemški možje osnovali društvo, da ustavi ali vsaj zastavi napredovanje naših „posojilnic“, a mi menimo, da stojé te trdno, ker jim ni prvo — hujskanje. — Obrtnijska kamora v Celovcu namerava si za poslanca v drž. zbor izvoliti barona Dumreicherja, sekijskega svètnika v ministerstvu za uk in bogočastje. Mož misli pristopiti nemškemu klubu. No, če je to resnica, potlej pa ga naj le hitro volijo, da pride brž ko brž iz ministerstva. Škode napravi manj v drž. zboru, kakor pa v ministerstvu. — Kupčija z železnino tiči tudi na Kranjskem. V Železnikih, kjer so take fužine, krčijo fužine zaporedoma število svojih delalcev. — V Ljubljani so v nedeljo vložili temeljni kamen za novo hišo kat. rokodelskih pomočnikov. To je lepo napredovanje. — Pred porotno sodbo je stal v Gorici grof Savorgnan, ker je bil v jezi svojo soprogo prešestnico pa nje častilca nekaj obstrelil, pa so ga nekrivim spoznali. — Mestno starestinstvo v Trstu noče c. kr. rezervistom dajati mesa brez daca, pravijo, da zato ne, ker so c. kr. vojaki. To bilo bi pa že hudo. — Nadvojvoda Albreht je že prišel v Serajevo in vzprejeli so ga povsodi, kamor je prišel, z vidnim veseljem. — Minister prava postal je na Ogerskem Fabinyi, ali bode hodil pota, kakor prejšnji minister dr. Pauler, ni še znano.

Vnanje države. Grška vlada se je na zadnje vendar-le udala. Dosedanje ministerstvo je odstopilo in novo je izdalo povelje, da se takoj prične razoroženje. Na to pa so tudi Turki isto storili. Vojske toraj, vsaj za zdaj je ne bo, toda kaj vemo, kako dolgo jim ona izostane? Stvari so tam doli vse le od dnes do jutri. — Srbska skupščina stoji v svoji precejšnji večini na strani nove vlade toda pravijo, da bolj za voljo kralja, kakor pa za voljo ministrov. — Rusija že izpoznava, da ji Nemčija ni prijazna in zato ji bo treba biti boljše pazni nasproti njej. Car in njegova družina še biva v Livadiji. Za mestom pa pravijo, da so nihilisti užgali log nad tri milje široko. Druge nesreče se v tem ni izgodilo, škoda pa je se veda velika. — Knez Bismark skrbi ne samo za Nemčijo, ampak tudi za svojo rodbino, ravnokar je imenoval svojega sina grofa Herberta za drž. tajnika. To mesto je menda najimenitniše za drž. kancelarjem. — Gladstonu se godi hudo gledé njegove sprave z Irci, bati se mu je celo ustaje od strani nekaterih protestantskih provincij. Blagi mož pa še vse eno ne misli odjenjati od nje. — Grof Pariški je prišel uni dan v Pariz in ljudstvo ga je živahno pozdravilo, vsled tega je velika jeza in še večji strah šinil v republikanske moževe, češ, da so principi nevarni republiki. To je sicer

že mogoče, toda koj hitro še ne. — Španjska kraljica udovica porodila je v ponedeljek sina, ime mu bodo dali Alfonz XIII. Vsled tega je bojda veliko veselje po celi Španiji. — V Gornji Italiji, po Benečanskem še zboleva vedno kje kdo za kolero. V Benetkah so še v ponedeljek štirje zboleli, štirji pa umrli, v Bari pa jih je šest zbolelo in štirje so umrli. Volitev, ki se zdaj vrše po celi Italiji, se verni katoliki ne udeležijo in so jim sv. Oče sami v tem pritrčili. — Če je resnica, kakor se javlja po svetu, bi Kitajci raji dnes ko jutri segli za orožje pa mahnali po Rusih, a mi menimo, da ne bo take sile.

Za poduk in kratek čas.

Duhovnja sv. Križa nad Mariborom.

(V spomin njenega stoletnega obstanka. Spisal J. S.—a.)

(Konec.)

6. Dušni pastirje.

1. Belič Anzelm, bivši frančiškan in vojaški kaplan je bil prvi dušni pastir pri sv. Križu od 29. junija 1786—1805. Takrat je šel za župnika v Lembah, kder je umrl 28. julija 1812. —

Po Beličevem odhodu je bil tukaj provizor prejšnji kurat v Kapli, Jožef Kožuh, od leta 1805—1807. Od tod je šel za župnika k sv. Marjeti na Pesnici.

2. Pukel Janez, od okt. 1807 do nov. 1817; takrat se je tej duhovniji odpovedal, postal provizor v slov. fari v Mariboru, poznej pa župnik v Rušah, kder je 6. jan. 1828 umrl.

3. Peric Jožef od 15. nov. 1817 do konca aprila 1826. Poprej je bil kaplan pri sv. Lovrencu v Puščavi, provizor v Zelenem travniku in kaplan pri sv. Petru pod Mariborom. Od sv. Križa je šel za župnika v Selnico.

Po njegovem odhodu je od maja do julija oskrboval sv. Križ Kamniški kaplan Janez Heržič.

4. Kurnik Janez od 10. jul. 1826 do 8. nov. 1830. Od tod je postal župnik pri sv. Marjeti na Pesnici.

Od nov. 1830 do 23. aprila 1831 je bil provizor Matija Ferenc, potem pa je prišel za župnika.

5. Marinšek Jožef od 23. aprila 1831 do 18. dec. 1834, potem župnik na Ptujski gori.

Za njim je bil provizor od 18. dec. 1834 do 1. junija 1835 Jožef Senekovič.

6. Švarc Janez od jun. 1835 do 18. jul. 1848; potem je odšel za župnika na Ptujsko goro. Rojen je bil v Banovcih 1. aprila 1798, umrl je 26. marcija 1872.

Provizor je bil za njim do 1. nov. Simon Topolnik, ki je potem šel kaplanovat k sv.

Martinu pod Vurbergom in je kot župnik v Remšniku umrl 6. maja 1861.

7. Mihelič Franc, rojen v Vurbergu 1802, posvečen 28. jul. 1833, je kaplanoval v Kamnici in v Mariboru; pri sv. Križu je bil kurat od 1. nov. 1848 do 7. jan. 1857; umrl je kot župnik pri sv. Martinu pod Vurbergom 6. dec. 1867.

Za njim je oskrboval to duhovnijo od 7. januarja do maja 857 Glavnik Andrej, ki je od tod šel kaplanoval k Veliki nedelji, ter je kot župnik pri sv. Janžu na Dravskem polju umrl 1869.

8. Simonič Franc, rojen pri sv. Urbanu 20. nov. 1803, posvečen 29. jul. 1832, kaplanoval je pri Mali nedelji, pri sv. Križu na Murškem polju, v Ljučanah, v slov. fari v Mariboru; pri sv. Križu je bil župnik od 1. maja 1857 do svoje smrti 15. aprila 1866. Njegov nagrobni kamen je vzdian zraven velikih vrat v cerkveno steno.

Provizor je bil za njim Martin Sattler, ki je 1. sept. odšel za kaplana k sv. Lovrencu v Puščavo. Zdaj je župnik v Monsbergu.

9. Berlič Franc od 1. sept. 1866 do 25. aprila 1868. Takrat se je s škofijskim dovoljenjem odpovedal tej duhovniji; zdaj je župnik v Stranicah blizu Konjic.

Za njim dolgo let ni bila ta duhovnija stalno nameščena, ampak zaporedoma so bili provizorji Vraz Jožef starši, od 7. maja 1868 do 12. aprila 1872; od tod je šel za kaplana na Ptujsko goro, potem k sv. Benediktu, in zdaj je župnik v Skomrah.

Vraz Jožef mlajši od 12. aprila 1872 do 20. junija 1876. Dne 31. oktobra istega leta je umrl na svojem posestvu v Selnici.

Fideršek Matija od 20. junija 1876 do 4. jan. 1883. Potem je bil kaplan v Slivnici in zdaj je v Vojniku.

10. Vraz Anton, najprej provizor do 1. okt. 1884, potem župnik. Rojen pri sv. Roprto v slov. goricah 4. jun. 1846 in posvečen v Mariboru 21. julija 1871 kaplanoval je pri Mariji Snežni do 20. marca 1873, v Svičini do 30. aprila 1874, potem v Kapeli do 17. junija 1881, zmes je bil ondu tudi provizor, v Kamnici do 26. junija 1882 in pri sv. Marjeti na Pesnici, od koder je prišel k sv. Križu dne 4. januarja 1883.

7. Odlični Križevčanje.

Troje odličnih mož, ki so se pri sv. Križu narodili, moramo pred vsem omeniti dva duhovskega in enega svetskega stana.

1. Janez Čepe, rojen 28. aprila 1792 na Požganovem posestvu je z izvrstnim uspehom študiral v Mariboru ter v Gradcu po dovršenem tretjem letu bogoslovja bil posvečen 21. sept. 1814. Najprej je leto dni služil za

kaplana v Jarenini, potem pa pri mestni župniji v Mariboru, kder je žali bože že l. 1817. umrl. Njegova zasluga je, da je tudi njegov mlajši brat France šel študirat ter tudi duhovnik in izgleden domoljub postal.

2. France Čepe, brat Janezov se je narodil 23. avg. 1802, posvečen je bil v Gradcu 28. avg. 1827 in je najprej eno leto bil kaplan pri sv. Marjeti na Pesnici, potem dva meseca pri sv. Vidu na Vogavi, in potem spet pri sv. Marjeti do 25. febr. 1830. Takrat so ga bili poklicali za kateketa na glavno šolo v Maribor. Leta 1835. je postal župnik in poznej dekan Jareninski, kder je jako blagonosno deloval do svoje smrti 23. jul. 1861. Sekovski knezoškof so ga zavoljo njegovih zaslug imenovali častnim korarjem, lavantinski pa konzistorijalnim svetovalcem. Njegovo življenje so jako lepo popisali sami knezoškof Anton Martin v Drobntineh l. 1862, ki se nahaja tudi v III. zvezku „zbranih spisov Antona Martina Slomšeka“ sta 359—387.

3. Izmed odličnih mož svetskega stana nam je omeniti učenega in rodoljubnega c. k. profesorja Franca Hauptmana, ki se je narodil 2. marca 1847, je odlično študiral v Mariboru, in dovršivši vseučiliščne študije se posvetil učiteljskemu stanu. Zdaj je c. k. profesor na dekliškem pripravnišču v Gradcu. Svoje rodoljubje je že večkrat djanski pokazal v svoji domačiji, v razumniških krogih pa je že dolgo poznan kot izvrsten učitelj in pisatelj slovenski.

Smešnica 20. Neka družina se je bila iz mesta peljala na kmete. Ko se pelje zvečer domov, sedita on in ona na vozu spredaj, zadaj pa juni hčerki in pri njihih nogah čepite dve gosi, ki ji je kupila gospa za god moža. Pred mestom pa jim ustavi dacar voz ter jih vpraša, kakor po navadi, ali bi imeli na vozu kaj za dac. „Nič druga“, odvrne zgovorna gospa, „kakor tu le zadaj dve gosi“. Dacar misli, da meni gospa dekleti, odvrne ji, smejoč se: „Tedaj pa le naprej, za take ni daca!“

Razne stvari.

(Okrajni odbor.) Novi okrajni zastop v Mariboru je volil v odbor dr. J. Schmidererja, (brata prejšnjega) za načelnika, za namestnika pa J. Bankalarija, v odboru so na dalje David Hartmann, Roman Pachner, dr. H. Lorber — vsi v Mariboru in zdravnik dr. Fr. Kornfeld iz sv. Marjete pa krčmar J. Wiesthaler iz Tresternece, zadnja naj zastopata menda zunanje kmete pa Slovence. Prav se jim izgodi — tištim kmetom, ki so volili te gospode.

(Star denar.) Petdesetaki iz leta 1866 ne izdajajo se več pa tudi ne sprejemajo od meseca junija drugje, kakor na Dunaju pri osrednji kasi.

(Od pošte.) Pri sv. Marjeti na Pesnici ustanovi se s 1. junijem t. l. nova pošta. Z njo je tudi nabiralnica poštne hranilnice v zvezi.

(Božja služba) c. kr. gimnazije v Celju bode posehmal v mestni, župnijski cerkvi. Da se je to že vendar-le tako vravnalo, treba je bilo bojda celo preč. škofijstvu seči v celo sitno razpravo.

(Vabilo) na koncertni večer, kojega prireditelje ob priliki izleta v Ptuj akademski društvi „Hrvatska“ in „Triglav“ v Narodnem domu dne 23. majnika t. l. Začetek ob 8. uri zvečer.

(Vesela zmaga.) V občini Kumen pri sv. Lovrencu v puščavi je odslej narodno obč. predstojništvo in sicer je gospod S. Lamprecht, po dom. Trnek, župan, svetovalca sta pa g. J. Ladnik po dom. Lakožič in g. Peter Korman, po dom. Štefan, vsi so zelo spoštovani možje in značajni Slovenci. Obširniše poročilo objavimo v prihodnjem listu.

(Posvečenje.) Kakor druga leta, izvrše se tudi letos mašniška posvečevanja v mesecu juliju. Dne 12. bode subdijakonat, dne 24. dijakonat in dne 16. mašništvo. Dobé pa sv. rede ti-le gg. bogoslovci iz 4. leta: Jernej Frangež iz Frama, Vido Janžekovič iz sv. Marjete pri Ptuj, France Kocpek iz Šmartna pri Vurberku, Janez Pavlič iz sv. Petra pri Radgoni, France Pečnik iz Gornjega Grada, Anton Petek iz sv. Lovrenca v Slov. gor., Jakob Vidovič iz sv. Vida pri Ptuj in Janez Zadravec iz Središča; iz tretjega leta pa: Jože Čížek iz Pilštanja, Jože Pečnik iz Koprivnice, France Simonič iz sv. Vrbana v Slov. gor. in Martin Ulčnik iz sv. Petra pod sv. Gorami.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Ptuj.) Načelnštvo „podružnice Ptujске“ družbe sv. Cirila in Metoda prosi prijazno vse one p. n. častite gg., katerim je v svojem času poziv poslalo, naj deloma sami pristopijo, deloma za podružnico družbenike nabirati izvolijo, da blagovolé imenik pristopivših družbenikov in zapis pobranih doneskov vsaj do 1. junija t. l. podružničnemu načelnštvu v Ptuj doposlata, da se potrební izkaz o dose-danjem podružničnem delovanju in premoženju v slovenskih listih objaviti zamore. Ob enim se načelnštvo onim gospodom, ki so zapis družbenikov in doneskov uže doposlali, naj-gorkeje zahvaljuje ter prosi, da bi blagovolili oni kakor tudi vsi drugi ostali gospodje poverjeniki Ptujскеga okraja v prihodnje družbenike za Ptujsko podružnico nabirati. — Vse za izomiko naroda na katoliško-narodni podlagi! Dr. Jožef Čuček, prvomestnik; Ivan Kaukler, zapisnikar.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Čagran 2 gl., Gaberc, Frece, Kapler in Kocuvan po 1 gl.

Loterijne številke:

V Gradcu 15. maja 1886: 32, 18, 26, 70, 30
Na Dunaju „ „ 57, 70, 81, 17, 86
Prihodnje srečkanje 22. maja 1886

Zahvala.

Pri smrti naše preljube nam soproge oziroma matere, gospe

Ane Jurca,

došlo nam je od vseh strani toliko izrazov tolažilnega sočutja, da nam je nemogoče, vsakemu posebej se zahvaliti.

Mi izrekamo toraj tem potem srčno zahvalo vsem, ki so se nas pri naši hudi izgubi spomnili in nas tolažili, vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu prekrasne vence delovali, vsem, ki so se pogreba vdeležili, izrečno velečastiti duhovščini, pevskeemu zboru Ptujске čitalnice in vsem, ki so od daleč prišli ter našej nepozabljivi, predragi soprogi, oziroma materi zadnjo čast skazali, popolnoma si svesti, da nam nikakor ni mogoče z besedami izreči dostojne zahvale. Žalujoča rodbina.

Razpis učiteljskih služeb.

Sledeče učiteljske službe IV. plačilnega razreda se o umeščenju s 1. novembrom t. l. razpišujejo:

V šolskem okraju Zgornje Radgonskem:

1. Podučiteljska služba pri sv. Jurju na Ščavnici, stalno.
2. Učiteljska služba pri Kapeli, stalno ali začasno.

V šolskem okraju ljutomerskem:

3. Podučiteljska služba v Cezanjevcih, stalno ali začasno.

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 1. julija t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu vložijo.

Ljutomer, dne 12. maja 1886. 1-2

Kramarski in živinski sejem

se bode letos pri sv. Andraži namesti 13. junija, kakor je to sicer navadno bilo, obhajal 15. junija t. l. binkoštni torek. K udeležbi vabi cerkv. predstojništvo.

Služba.

Iščem hlapca (majerja), ne čez 45 let starega tudi oženjenega brez otrok, ki bi popolnoma prevzel kmetško gospodarstvo; službo nastopi na jesen. Ime pové upravništvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru.

Razpis učiteljskih služeb.

V Ptujskem šolsk. okraju se sledeče učiteljske službe v umeščenje razpisujejo:

a) Učiteljska služba pri sv. Vidu poleg Ptuja, IV. plačilnega razreda (stalno.)

b) Učiteljska služba pri sv. Duhu v Halozah. III. plačilnega razreda, prosto stanovanje (stalno ali začasno.)

c) Podučiteljska služba na Ptujski okolici, III. plač. razred (stalno.)

d) Podučiteljske službe pri sv. Barbari v Halozah, IV. plač. razred., prosto stanov. (tudi začasno). V Leskovci, IV. plač. razreda, prosto stanovanje (tudi začasno). V Majšbergu, IV. plač. razred, prosto stanovanje (tudi začasno).

Prosilci, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje v šestih tednih pri dotičnem krajnem šolsk. svetu vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuj, 16. aprila 1886.

3-3

Fremerstein.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem vest, da smo zgubili preljubo nam soprogo, oziroma mater, gospo

Ano Jurca, roj. Bachmann,

ki je 15. t. m., ob 9. uri dopoldne po dolgej bolezni, prevedena s svetimi zakramenti, v 45. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage izročilo se je v ponedeljek, dne 17. t. m. o 5. uri popoldne hladni zemlji.

Sv. maše zadušnice vršile so se v torek ob 10. uri dopoldne v tukajšnji mestni cerkvi.

V Ptuj, 20. maja 1886.

Andrej Jurca,
soproog.

Anton in Alojz Jurca,
sinova.

Svoji k svojim!

Najboljše rezalnice, mlatilnice, čistilnice, stiskalnice in vsi drugi gospodarski stroji dobijo se v moji zalogi.

Kedor želi dobiti obširen cenilnik, naj se blagovoli oglasiti ustmeno ali pismeno.

Kupni pogoji so vrlo ugodni, kajti za denarje čakam, ako je treba eno leto.

Da so stroji dobri, vidi se iz tega, da sem jih prodal v preteklem letu od 18. maja do 31. decembra 492.

Stalne zastopnike sprejemam za vse one kraje, kjer jih še nemam, pod vrlo ugodnimi pogoji.

Jan. M. Jereb,
Maribor, Mühlgasse, št. 7.

Prisrčno zahvalo

izreka velečastitim gospodom duhovnikom, častitim gospodom bogoslovcem in vsem, ki so se 14. maja tako mnogobrojno udeležili spreveda prezgodaj umrlega gospoda J a n e z a K o l a r i č a, bogoslovca IV. leta v Mariboru; zlasti častitim gospodom bogoslovcem, ki so svojemu kolegu, kot znak bratske ljubezni poklonili tako krasen venec s trakom, ter mu zapeli tako mili nagrobnici. V imenu žalujočega očeta in brata

Matija Kolarič,
žalujoči brat.

2-2

Oznanilo.

S 1. dnem julija meseca 1886 začne se polletni poduk na deželni podkovijski šoli v Gradcu in razpiše se 10 deželnih štipendij po 50 gld., vrhu tega pa še več štipendij nekaterih okrajnih zastopov, gospodarskih podjetnic in konjerejskega društva po 50 gld.

Prošnjiki naj svoje prošnje določijo štaj. deželnemu odboru v Gradcu vsaj do 31. majnika. Podkovači, katerim ni toliko za štipendije, kakor za poduk, naj se oglasijo v prvih treh dneh, t. j. do 4. julija pri ravnateljskem zavodu. Glej št. 17. „Slov. Gospodarja“ od 29. aprila.

V Gradcu dne 15. aprila 1886.

Deželni odbor štajerski.

Ker ni mogoče vsakemu posameznemu najgorkejšo zahvalo izreči za ljubeznivo sočutje za mrtudom 14 dni hirajočega in potem za tako obilno spremljevanje pri pogrebu

Antona Skrbeca,

bivšega posestnika na Pokleku, Podsreške župnije, izreka jo s tem posebno častiti duhovščini Kozjanski, Koprivniški, domačemu župnijskemu oskrbniku, kakor tudi vsem predragim domačim in sosednim faranom in različnemu občinstvu, ter rajnega vsem njegovim prijateljem kristjanskemu pobožnemu spominu priporoča

V Podsredi, dne 12. maja 1886.

Žalujoča rodbina.

V Brežicah

se da pod ugodnimi pogoji takoj v najem štacuna z velikimi shrambami, kjer se je z najboljšim uspehom z mešanim blagom in žitom kupčevalo. Več pové gospod A. Levak v Brežicah.

1-2

Razpis učiteljskih služeb.

V Slovenjegraškem političnem okraju razpisujejo se sledeče učiteljske službe v umeščenje:

Slovenjegraški šolski okraj:

1. Novo ustanovljena učiteljska služba na sedajni trirazrednici v Šmartnu pri Slov. Gradcu IV. plačilnega razreda.

Marenberški šolski okraj:

2. Služba učitelja voditelja na enorazrednici v Trbonju III. plač. razreda.

3. Služba učitelja voditelja na enorazrednici v Brezjem IV. plač. razreda.

4. Novo ustanovljena podučiteljska služba na sedaj dvorazredni šoli v Remšniku IV. plač. razreda.

Šoštanjski šolski okraj:

5. Služba učitelja voditelja na enorazrednici v Plešivcu III. plač. razreda.

Prosilci naj svoje prošnje (pri števil. 2, 3 in 5 tudi z dokazom o sposobnosti za podučevanje v katoliškem veronauku) vložijo do 20. majnika t. l. pri dotičnem krajnem šolsk. svetu.

Okrajni šolski svet v Slov. Gradcu, Marenbergu in Šoštanju, dne 24. aprila 1886.

Važno za posestnike živine!!

Popravljalna tekočina okrajnega podkovalca v c. kr. rezervi A. Arzenška je izvrstno zdravilo zoper otrpnene noge in izvržene člene, katero konja močnega in potrpljivega dela do najvišje starosti; zato bi moralo biti v vsakem konjskem hlevu.

Steklenica s 1/2 litrom 1 gld. 20 kr.

Prah za konje, najboljšo sredstvo zoper kašelj, protin v črevih in suhoto.

1 zavitek 30 kr.

Švicarski prah za rogljato živino je izvrstno zdravilo, če krave krvavo dojijo in se napenjajo.

1 zavitek 1/2 klg. 30 kr.

Kapljica za svinje Viljelma Dodelle, občinskega zdravnika v Belaku, izvrstno zdravilo, da se svinje izogibljejo in varujejo tekoče žgaline, šene itd. To zdravilo se posebno priporoča za poletni čas.

1 steklenica 40 kr.

Vse to se dobiva v deželni lekarni **Fr. Linka v Slov. Bistrici.**

 Zdravila se razpošiljajo ali proti gotovemu plačilu ali proti poštnemu povzetju. 2-2

Proti toči

zavaruje po najcenejših, določenih premijah, pri katerih se **50 odstotkov**, oziroma **33 1/3 odstotkov naprej vpusti**, kateri se le v slučaju škode doplačujejo, na štajerskem, Koroškem in Kranjskem

ogersko-francosko zavarovalno društvo

(Franco-Hongroise.)

Denarni zaklad znaša **8 1/2 milijonov goldinarjev.**

 Škoda se ročno ceni in se točno plača.

Premije tudi lahko vsaki po žetvi plačuje.

Glavni zastop v Gradcu,

gosposke ulice „Thonethof“ II. nadstropje.

Glavni zastop za Maribor in okolico pri gospodu

Jožefu Šunko,

Tegetthoff-ove ulice št. 14.

2-2